

హాటు

బడబాగ్గి శంకరరాజు

“ఒరే! కల్లాలోడా! నీకిదేం పోయే గాలంరా! నా మడి గెనాన్ని దున్నేస్తాండావు” అన్న పెద్ద రైతు వెంకటామయ్య కొడుకు సుబ్రహ్మణ్యం మాటలతో కూతురి పెళ్లి గురించి ఆలోచనల నుంచి తేరుకొన్నాడు కల్లాల రామయ్య.

నిన్నటి రోజున అయిపోవస్తున్న చనగ తండు కోటా తగ్గించి, జొన్న పాపు మేతగా ఏసినందుకు కోపగించు కున్నాయా అన్నట్లు మడకని పక్క కయ్యలోకి లాక్కుపోతున్న దేశ పెద్దలను చూసి తనలో తాను గుంభనంగా నవ్వుకొని -

“ఏమయ్యా ముగరాజా! చనగతండు బండెడు బదులీవయ్యా” అని మంగలారం సంతలో అడిగితే ఇసిపించుకోకుండా ఎమ్.ఎల్.ఎ. లెవలీలో కద్దరు

సాక్కాని మోచేతుల కాడికి ఎగదోసి అసెంబ్లీలో గొడవకు బయలుదేరుతున్నోడిలా ఏడికో బిరబిరా ఎలిపోతివి. కడుపు కాలోటికి ఇది మనోడి మడి, పక్కోడిమడి అని ఆలోచించే ఆ మాత్రం ఓపిక యాడుంటాది సెప్ప అబోడా! అయినా తెల్లార్తో మవ్వేందీ ఇట్టా ఎల్లవారొచ్చినావు. మడికయ్యలో ఏమన్నా కోల్లపారం గానీ పెడతావా ఏంది?” అన్నాడు రామయ్య.

పదో తరగతి పరీక్ష బదుసార్లు తప్పాక కోడిపిల్ల దగ్గర నుండి కోడె దూడల వరకూ దేన్నైనా కొని కొన్నాళ్ళు మెపి మారు బేరానికి అమ్ముకొనే స్వయం ఉపాధి చేపట్టాడు సుబ్రహ్మణ్యం. ‘పాతికేళ్లకే ప్రపంచాన్ని కొనేసే తెలివి తేలులు అబ్బాయని’ అనుకొనే

ఊళ్ళో వాళ్ళు అందరూ ముద్దుగా ‘ముగరాజా’ అనే పిలుస్తారు. ఎవరి నల్లయినా సైసా ఆదాయం వస్తుంది అనిపిస్తే ముగరాజు కాదుగదా ‘సెంటరాజా!’ అని పిలిచినా విని సహించగలిగేంత మాన‘ధమడు’. “అయితే చనగతండు ఇవ్వలేదని నా మడివి నీ మడి కయ్యలో కలిపేసుకొంటావా ఏంది కల్లాలోడా! మాట మీద నిలబడే వాడివి కదా అని నమ్మకంతో నా సెంతన లేకున్నా - పెద్ద పండక్కు అల్లుడి మర్యాదలు సెయ్యలేదని మాట్లాడ్డమే మానేసిన నేను, మల్లా నీ కోపమని మా మామగారింటికి సిగ్గుసెడి పోయి డబ్బులు తెచ్చి ఇస్తాను. ఇప్పుడేమో నీ యవ్వారం సూస్తాంటే నా నెత్తిమీద సెయ్య బెట్టెట్టు దావే” రామయ్యసంబ బెట్టిన అమ్మోలా తోటలోంచి మాంచి సైజు పండ్లను కోసి సైసంచలో వేసు కొంటూ అన్నాడు ముగరాజు.

“అదేందబోదా అట్టాంటి మాటలంటావు! నీకు బాకీ లేదు ఫో!” అని నేనెప్పుడైనా అన్నానా. అట్లా అంటే వచ్చే జలమలో గాడిద కడుపున పుట్టనా! నాలో నేనే మా బతుకు బాధల గురించి ఇసారించు కొంటూ కొంచం ఏమార్నా. ఈ కోల్లబోయిన కోడెలు నీ గెనె మేపు నాగల్గి లాగేశాయి. ఆ మాత్రానికే ఏదో అక్రమం జరిగిపోయినట్టు అగాయితం సేస్తాండావు. అయినా ఏ మాట కాడ ఆ

14-6-91 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య పరిషత్ ప్రచురితం

మూల మాటాడకుండా ఏప్పడో వచ్చే చనగపంట కాలానికి తీర్చాల్సిన బాకీ మూల ఇప్పడెందుకంటే? అప్పు తిసుకొని నాలుగు నెలలు కూడా కాలేదే!" దేశపు కోడెల కంటుకొన్న బురదను నీటి మడుగులో కడుగుతూ అన్నాడు కల్లాల రామయ్య.

"అదేదో సినిమా పాటలో సెప్పినట్లు 'ఏ నిము సానికి ఏమి జరుగునో ఎవరూహించెదరూ' అని చెప్పినట్లుగా మా ఆడదానికి ఆ మాయదారి కడుపు నొప్పి ఇప్పుడే దాపురిస్తుందని నేనూహించానా. నిన్నింతలోనే అప్పు సెల్లించమని అడుగాల్సొస్తుందని నేనేమన్నా కలగన్నానా. ఎగువ పల్లెలో ప్రజలు పది వేల రూపాయల మీద చెల్లించిన వడ్డీ డబ్బంతా ఆ డాక్టర్ల ఎదాన గొడితి. అయినా జబ్బు తగ్గలా. సీవరికి ఏలూరు పెద్దాస్పత్రికి తీసుకుపోదామనుకొన్నా. మరి డబ్బులో! మల్లా చనగపంట వచ్చేదాకా ఎవరూ అప్పులు సెల్లించరాయే" అని సత్తు బేసిన్లో మద్యానం సంగటి తెస్తున్న రామయ్య కూతుల్లను సూసి ఒక్కన ఆపాడు.

నాసిరకం టెర్లిన్ చీరను కట్టుకొన్న పెద్దపిల్ల, చిరుగుల జార్జెట్ పైట వేసుకొన్న చిన్న పిల్ల - ఎగుడు దిగుడు గెనాలు దూకుతున్నట్లు కుదుపులతో దిగుతూ వస్తున్న వారిని - తలకోస జలపాతలానూ, తను ఆ జలపాతంలో తడచి తన్మయత్వం చెందు తున్నట్లు వూహించుకోసాగాడు ముగరాజు.

కానీ వయసు తెచ్చిన వంపు సాంపులకు సరిగా అతని వారి వంటి మీది దుస్తులు మాత్రం అనంత పురంలో తనతోలట్టుడి ధనియాల పంట భూమిని చుట్టుముట్టిన ఇసుక, పొరలు ... పొరలుగా తన శృంగార హృదయం మీద ఎడారిలా పరుచుక పోతున్నట్లనిపించడంతో తనలో తాను గింజుకొంటూ "ఇంత బంగారాన్ని ఇంట్లో పెట్టుకొని ఎందుకోయ్ మళ్ళీ వచ్చే పంట కాలం వరకు ఆగమంటావ్" పెద్దపిల్ల సరోజ వైపు ఆబగా చూస్తూ అన్నాడు.

"అదేంది ముగరాజా! అలాగంటావ్. మహాలచ్చు ముల్లాంటి నీ కూతుల్లు వనజ, గిరిజలు మేలిమి బంగారం కాదా ఏంటి" నెత్తి మీది సంగటి బేసిన్ ను తనకభిముఖంగా వంగి దించుతూ అన్న సరోజ మాటలు ముప్పై మల్ల బావిలాంటి తన గుండె లోతుల్లో పెద్ద బండరాయి "గుణేల్లు"!! మని పడ్డట్లని పించడంతో ముగరాజు కొంటె చూపులకు కనిపించ వలసిన అందాల స్థానంలో బాధ్యతలు దర్శనమిచ్చాయి.

రామయ్య ఎద్దుల్నూ, మడకనూ కడిగాక, తనను పంచలోహాల విగ్రహంలా మార్చిన వంటి మీది బురదను శుభ్రపరుస్తున్న నీటి గల గలలో వారి మూటలు కలిసిపోయాయి.

"అరె ...! నీ వాసుమగాల 'కల్లుకొచ్చి ముంత దాచినట్లు' ఆ ఇసియం ముందుగానే కక్కలేక పోయావా? మా కాలంలో అయితేనా - ఇలాటి జబ్బులు రెండూ కాకపోతే మూడు రోజులు. అంతే

'పిల్లికి చెలగాలం, ఎలక్కి ప్రాణ సంకలం అని సామెత. అంతో ఇంతో అక్షరం ముక్క నేర్చు కున్న వాడు ఆడే అప్పల చెలగా లానికి ప్రాణ సంకలంలోపడిన ఎలకకూ జ్ఞానోదయమయితే!

తను ఎలక కాదనీ, తనతో చెలగాలమాడడం కుదరదనీ అక్షరాలా నేర్పాలనుకుంటాడు. తను ఎలక కాకపోతే, వాడు పిల్లిగా ఇక వుండడనే.

అబోదా! అడికిమించి నచ్చి సారగానున్న సిద్దముని వైద్యానికి ఆ జబ్బు ఆగితే సెప్ప! ఇంతవరకూ ఆ బిడ్డకు ఏం సూపించినావో ఏమోగానీ, పీసిని పట్టు బట్టి ఆ బిడ్డకు అగసాట్లు బెట్టుకుండా మాంచి డాక్టరు దగ్గర సూపించేయి. మల్లా వచ్చే శనగపంట వరకు మవ్యాగబల్లా - మవ్యట్టా ఒకసారి ఊర్లోకెళ్ళి ఒక సుట్టేసి నా ఇంటి దగ్గరకి రా నీ డబ్బులిచ్చేస్తా" అని, ఆ పూల పొలం పనులకు అర్ధాంతరంగా స్పస్తి చెప్పి "ఓమ్మే! సంగటి బేసిన్ ఎత్తుకొని ఇంటికి. 'బదాండి నాకు సిన్న పని బడింది' అని కూతుల్లను కేకేసి ఇంటిదారి బట్టాడు రామయ్య. ముగరాజు అతన్ని అనుసరించాడు.

'నాల్లకు సిద్దమవుతున్న అద్దంలాంటి మడి కయ్యలో నీల్లిగిరిపోతే మల్లా గూడేసి నీల్లు బెట్టాలంటే తాతలు ముత్తాతలు కనబడతారే ఎట్టబ్బా!' అని అనుకొంటున్న రామయ్య కళ్ళముందు లుంగలు చుట్టుకుపోతూ రోదిస్తున్న ముగరాజు భార్య సుశీల రూపం కనబడ్డంతో 'ఆ బిడ్డ ఉసురు నా బిడ్డలకు సుట్టుకోకుండా వుండాలంటే ముగరాజు పనే ముందు సూడాలా' అని నిశ్చయించుకున్నాడు.

"ఈడికేం పనిలేదబ్బా! ఊరికో ఐదేలో పదేలో అప్పిచ్చి, తీసుకొన్న ప్రతి మనిషినీ మారోడోడి మాదిరి కయ్యకాదా కంచం కాదా పట్టుకొని పనులు జరగనీకుండా, తన పనులు సక్కబెట్టుకోవోతుం లాడు. మడి పని ఈ రోజుకైనా అయిపోనీకుండా సెనిమాదిచ్చి అడ్డపడినాడు. రేపు మల్లా ఏకువ

నుంచి అన్నం యాల దాకా బురదలో పొర్లొచ్చి ఎంత సింగారించుకొని కూసుంటే మాత్రం ఏ పెల్లి కొడుకు సూపులకానుతాను! ఈన్నోట్లో మన్ను గొట్టా! ఈని మూలాన నా పదో పెల్లిసూపులు కూడా సూరెక్కేట్లుండే. నా మాటట్లున్నీ - రామయ్య కూతురికి ఈ సంబంధం కూడా కుదర్లే దని వూరోల్లకు తెలిస్తే - మా నాయనకు ఎన్ని బగిసాట్లు-' అని అనుకొంటూ చెల్లెల్ పాలు తండ్రిని అనుసరించింది సరోజ.

***

ఏడు సూర్ల రూపాయలకు వడ్డీ మూడు మార్లు కలుపుకొని ఎయ్యి రూపాయలు తీసుకొన్నట్లు ప్రతంలో రాసుకొన్న ప్రకారం, ముగరాజు అప్పు తీర్చేసాడు రామయ్య.

మూడు నెలలు గడిచిపోయాయి. తన దగ్గర ముగరాజు పట్టుకెల్లిన కోడిపిల్ల యడ పెట్టయింది. కానీ రామయ్యకు ప్రతం ఇయ్యాలా!

"ఆ జబ్బు మనిషితో ఎన్ని అగసాట్లు బడ తాండాడో! నిదానంగా ఇస్తాడులే" అనుకొనే. ఆరు నెలలు గడిచిపోయ - తన దగ్గర పట్టుకెల్లిన పాట్టెలు పిల్ల కోత కొచ్చింది -

ప్రతం అడిగితే "ఎక్కడో బెట్టేసినా ఎతికిస్తాను" అనె.

రామయ్య నిజమేగాబోలు అనుకొనె. ఆరద్దల కార్తి పోయి మల్లా ఆరద్దల కార్తి వచ్చె. ఈసంధులో ... మద్దె-మద్దెన - మల్లా ఒక కోడిపిల్లను, ఒక తరుపు దూడను పట్టుకెళ్ళి కొన్నాళ్లపాటు మేసి మారు బేరల్లో మాంచి లాభాలు సంపాదించె.

అట్లా! నోరున్న రామయ్య ప్రతం గురించి అడిగితే ఏదో ఒకటి సెప్పి నోరు మూయించి, నోరు లేని జీవాలను పట్టుకెళ్ళి పది మార్లదాకా లాభాలు సంపాదించుకొండె.

ఈ యవహారం ఇలా నానుతుండగానే, పెద్ద పిల్లకు పెల్లి అయిపోయె. కడుపు పండి తీర్థమాడ దానికి ఇంటికి రానే వచ్చె.

ప్రతం విషయంలో వాళ్ళ నాయన అసమర్థత గురించి సరోజకు తల్లి సెప్పనే సెప్పె. కూతురి దగ్గర చివాట్లు తిని, ఈ సారి ముగరాజు చేత ప్రతాన్నేట్లైనా కక్కించాలని నిశ్చయించుకొని బయలుదేరె.

దార్లోనే సెరుపు మరవ కాడ ఎదురుబడిన ముగరాజును ప్రతం గురించి నిలదీసి అడిగితే-

"దాన్ని గురించి సెబుదామనే నీ కాడి కొస్తాండా. బీరునా అంతా ఎతికినా కల్లాలోదా! కనబళ్ళా! పివరికి సెల్లించులయిన ప్రతాలుపడేసే కోల్ల అటకలోని రేకు పెట్లోగూడా ఎతికినా వ్చో...! అక్కడా గనబళ్ళా! మల్లా ఒకసారి ఎతుకుదామనుకొనే లోపల నీ కూతురు వీరసపు మూలుగు వినపడటంతో నాగుండెకలుక్కుమనె.

14-6-91 ఆంధ్రజ్యోతి సచిత్రవార్త

దాని వీరసం తగ్గాలంటే నీ యింటి పెట్టుకోడి పులుసే పరయన మందనిపించె. అనిపించిందే తదపు ఇట్లా ఎల్లబాంబోచేసినా" ఒగరుస్తూ వర సలు కలిపి మరీ అడిగినా, రామయ్యకు అది ఎలకారంగానే అనిపించె. పత్రం ఇంట్లోనే బెట్టుకొని ఏసకాలు ఏస్తాండాడని నిద్దారణ అయిపోయి.

పత్రం ఇయ్యకుండా ఊరించి, ఊరించి దూది లాంటి మెత్తని మాంసపు కోల్లనూ, పాట్టెల్లనూ సీపుగా ఇంకొన్ని పట్టుకు పోవాలనే దురాశతో ఈ నక్కజిత్తులు ఏస్తాండాడని తేట తెల్లమయిపోయి.

ఇక సరే ఆలోపించబనిలేకపోయె....

"భూ! నీయమ్మ బతుకు....! ఆడకూతురు ఆపదలోవుంది అంటే ఇంట్లో ఆడోల్లనొప్పించి ముత్తెదవ మెడలో పసుపుతాడు గట్టి బొట్టునైను కొదవ బెట్టి గడుపు తీరకముందే వడ్డితో సహా అప్ప సెల్లిస్తే....! కడుపులో ఎంత కుటిలం బెట్టుకొన్నావో! పత్రం పోయిందని బొంకుతావా! కానీ....! కానీ....! ఏ పట్టం, ఏ సంతా తెలీనోడ్చి గదా అని నీ ఇష్టమొచ్చినట్లు నన్నాడిద్దామను కొన్నానా! ఇంకా ఎన్ని రోజులు ఇలా సాధిస్తావో సూస్తా....!" వంచన ముందు నీరుగారిపోతున్న నిజాయితీ, ఉక్రోశం రూపంలో రామయ్య చేత ఆమాటలనిపించింది.

"కల్లాలోడా! కల్లు తాగిన కోతిలా ఏండా గెంతులు? పనికి రాని పత్రం కోసం ఎందుకు ఆ మాదిరి బాధపడతావు. అప్పగావాలంటే మల్లా అడుగు ఇస్తా. మనిషిని మనిషి నమ్మాలయ్యా....!" అన్న ముగరాజు మాటలు రామయ్యకు విన బడింటే 'అప్ప ఇచ్చేటప్పుడూ, పత్రం రాసుకొనే టప్పుడూ ఈ ఇసియం నీకు గుర్తుండద్రా తప్పదు నాయాలా?' అని, నిలదీసి అడిగిస్తేమో కానీ అప్పటికే రామయ్య ఎనుదిరిగి, చాలాదూరం ఎలిపోయాడు.

* * *

రామయ్య మనసు మనసులో లేదు. బాకీ తీరాక కూడా తన జాబ్బు వాని చేతిలో చిక్కుకుపోయిన వైనాన్ని తలుసుకొంటే మనసంతా సెగలు! సెగలు!!

బస్సు అతని మనోస్థితిలో ప్రమేయం లేకుండా చిత్తూరు జిల్లా సరిహద్దులు దాటి నెల్లూరు జిల్లాలో ప్రవేశించినా, రామయ్య ఆలోచనలు 'ఆ హద్దులు' దాటి రాలేకపోతున్నాయి.

నెల్లూరులో బస్సుమారి కావలి మీదుగా తన తమ్ముడు రాజన్న, టీచర్ గా పనిచేస్తున్న మైసాడు తీరంలోని జాలర్ల గ్రామాన్ని చేరుకొన్నాడు రామయ్య.

తాటాకుల కొట్టం క్రింద కూసాని పిల్లోల్లకు వేమన పద్యాలు సెబుతున్న రాజన్న, అన్న రాకను గమనించి పిల్లల్ని ఇంటికి పంపించేసాడు.

మధ్యానం భోజనాలు అయ్యాక రామయ్య తన పరిస్థితిని ఇవరించి సెబితే "నువ్వుత్ర అమాయ కుడివి! పత్రం పోతే బోయింది నువ్వు గమ్మునా వుండేపో! పట్టుబట్టి పొరబాట్లుగుడా కోర్టు ఏపు ఎల్లర్దు. ఎల్లావో చేతి చమురు ఇంకొంచం ఒదు లుద్దే తప్ప నీకేమీ ఒరగదూ...! నాళ్లే మరోసారి బతిమాలి సూడు." అన్న తమ్ముడి మాటలు మనసులో మంటల్ని మరింత రగిల్చె.

"నువ్వుత్ర అమాయకుడివి" అన్న తమ్ముడి మాటలు సెపుల్లో గింగురు మంటుంటే తలంతా బారమెక్కె.

ఆ రాత్రి అన్నందిన బుద్దిబుట్టా. మనసులో బారాన్ని కాసితైనా తగ్గించుకొందామని పిందార బోసినట్లున్న ఆ పొర్లమి నాటి ఎన్నెట్లో ఒక్కడే మైసాడు సముద్ర తీరానికేసి వడవసాగె.

సముద్రం గాలికి శరీరంపల్లబడినామనసంతా వేడి ఇసుకతో నిండినట్లు గరుగుగూనే వుండె. ఆ మనసు ఇసుక మీద వెండి కిరణాలను ప్రసరింప చేసిన చంద్ర బింబం అతని ఆలోచనల పొరల్ని చేదించుకొని చూపుల్ని ఆకర్షించింది.

చంద్రుని మీదినుండి దిగువన భూమికి సమాంతరంగా చూపులు మరల్చిన రామయ్యకు అతి "పోటు"ను కలిగించిన చంద్రుని ముంచి వేయడానికి కెరటాలతో ఉవ్వెత్తన లేస్తున్నట్లుగా సముద్రం కనిపించింది.

ఆ భావం మనసులో కలిగిందే తదపు తన మనసులో అసంతృప్తి "పోటు"ను సృష్టించిన వారిని ఏమి చేయాలో బోధపడినట్లుండతనికి - ఒక్క ఉడుటున లేచి వడివడిగా గ్రామం వేపు వదుచుకెలుతున్న రామయ్య అడుగుల సవ్యడికి, తీరం వెంబడి వేటసాగిస్తున్న పీతలు భయంతో బొరియల్లోకి చకచకా దూరేసాయి!

ఆ మరుసటి రోజే తమ్ముడికి మూతైనా చెప్పకుండా తన స్వగ్రామానికి బయలుదేరాడు రామయ్య.

రామయ్య స్వగ్రామం చేరిన పదిరోజుల తరు వాత - ముగరాజు ఇంట్లో దొంగలు పడి డబ్బులు ముట్టుకోకుండా పత్రాలు మాత్రం పట్టుకెల్లి పోయారనే వార్త ఆ గ్రామమే కాదు ఆ మండలం లోని ధనవంతుల మనసుల్లో కల్లోలంసృష్టించింది.

పోయినవన్నీ చెల్లించులు అయిపోయిన పత్రా లైనందున ముగరాజు పోలిస్ రిపోర్ట్ ఇవ్వలేదు. పైగా "డబ్బులు పోలేదు అది సాలు బగ మంతుడా!" అని మనసులో అనుకొన్నాడు.

కానీ గ్రామస్తుల నోల్లకు ఇదో మంచి రుచికరమైన చర్చనీయాంశం కావడంతో - ఈ పని చేసింది కల్లాల రామయ్యనని కొన్ని నోళ్ళు, చెవులను కొరికాయి. తరువాతరువాత బహి రంగంగానే ఆ విషయాన్ని చర్చించుకొన్నా - ముగరాజు మీద కోపమో!, రామయ్య మీద ప్రేమో!! తెలిదుగానీ ఏ పెద్దమనిషీ మద్దినం బెట్టి 'విషయం' తేల్చడానికి ముందుకు రాకపోయే సరికి, నోళ్ళు తమ వాలుకల్నే కొరుక్కొనడం ప్రారంభించాయి.

రామరాసు ఈ సంఘటన గ్రామస్తులకు 'పాతిసయం' అయిపోయినప్పటికీ ఊర్లోకొచ్చే కొత్తొల్లకు కొత్తగానే వుండే.

"అందుకేనేమో ఏమిటి! ఊర్లో ప్రతి ఒక్కరూ 'కల్లోల రామయ్య! కల్లోల రామయ్య!!' అని నామస్మరణచేస్తున్నారు! అదేమన్నా ఎల్లక్షణలో పోటీచేస్తున్న రాజకీయ నాయకుడి పేరా?" అని ఊరికి కొత్తగా వచ్చిన 'నైటిస్కూలు' టీచర్ 'దేశస్కూలు' టీచర్ వి ఆసక్తిగా అడిగాడు.

దానికి జవాబుగా ఒక చిరునవ్వు చిందించి "మీరనుకుంటున్నట్లు అతను రాజకీయ నాయ కుడేమీ కాదు. వంచననే మతంగా చేసుకొని ప్రజల్ని పీడించే వాల్ల మనసుల్లో మాత్రమే "కల్లోలం" సృష్టించిన రామయ్య అతను. తోటి కర్షకులకు తన పూర్వీకుల్లాగా అతను పంట కల్లాలు మార్పిడి చేసే "కల్లాల" రామయ్య మాత్రమే" అని అన్న 'దేశస్కూలు' టీచర్ మాటలు అర్థం కావడానికి - చీకటిలో గుడ్డాడిలా కాస్తేపు తడుముకోవలసి వచ్చినా, చివరికి బోధ పడినట్లు విలువుగా తలోమారు ఊపి, తన వృద్ధ శిష్యులకు అక్షరాలు నేర్పించడంలో మునిగి పోయాడు.

ఆ వృద్ధ శిష్యుల గుంపులోనే ఏ కల్లోలమూ పట్టనట్లు వో మూల ప్రశాంతంగా కూర్చొని 'అ' అప్పు, 'ర' రద్దు అనే అక్షరాలను దిద్దు కొంటున్నాడు కల్లాల రామయ్య.

14-6-91 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య పరిషత్ ప్రచురించినది

కోరమాండల్ సిమెంట్స్ లిమిటెడ్ వారి **భీమ సిమెంట్**